

У місті Луцьк 19-21 вересня 2018 року спільними зусиллями ГС «ВГО «Національна асамблея людей з інвалідністю України», ГО «Волинський обласний фонд «Зір», Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк), Центру супроводу інклюзивного навчання осіб з інвалідністю Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), Академії рекреаційних технологій і права (м. Луцьк) у сесійній залі Волинської обласної ради була проведена VIII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний світ і незрячі: інклюзивна освіта, інтелектуалізація праці, активізація дозвілля – запорука соціальної інтеграції осіб з інвалідністю».

В роботі конференції взяли участь науковці вищих навчальних закладів України (9 професорів, докторів наук, 32 доценти, кандидати наук), які готують педагогічні кадри для освіти України, духовенство, представники Міністерства освіти і науки та керівних державних структур, окремі очільники громадських організацій людей з інвалідністю, працівники соціальних служб, освітяни, лікарі, тифлологи республіки Білорусь, республіки Молдова, республіки Грузія, українське представництво склали учасники із Києва, Львова, Харкова, Запоріжжя, Луцька, Чернівців, Сум, Дніпра, Мукачєво, Кременця, Кременчука, Полтави, Рівного, Рівненської області, Хмельницького, провідні реабілітологи та тифлопедагоги України, студенти.

Розпочали роботу конференції Господньою молитвою «Отче наш» у виконанні народного самодіяльного хорового колективу «Лісова пісня» Луцької ТПО УТОС, який у цьому році відзначає 40 років своєї діяльності

Засідання урочисто відкрив **Юрій Симончук** – голова фонду «ЗІР», представник НАЛПУ у Волинській області, голова правління Волинської обласної організації УТОС, старший вчитель, відмінник народної освіти, заслужений працівник соціальної сфери України

До учасників конференції з вітальним словом виступили: перший заступник голови Волинської обласної ради **Олександр Пирожик**

Виступ завідуючої відділом Національної асамблеї людей з інвалідністю України
Олени Гриб

Модератор пленарного засідання – **Світлана Терпелюк**
Вітання від Волинської Єпархії **о. Олександра Мазурака**

Вітання проректора з наукової роботи та інновацій Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, доктора економічних наук **Андрія Бояра**.

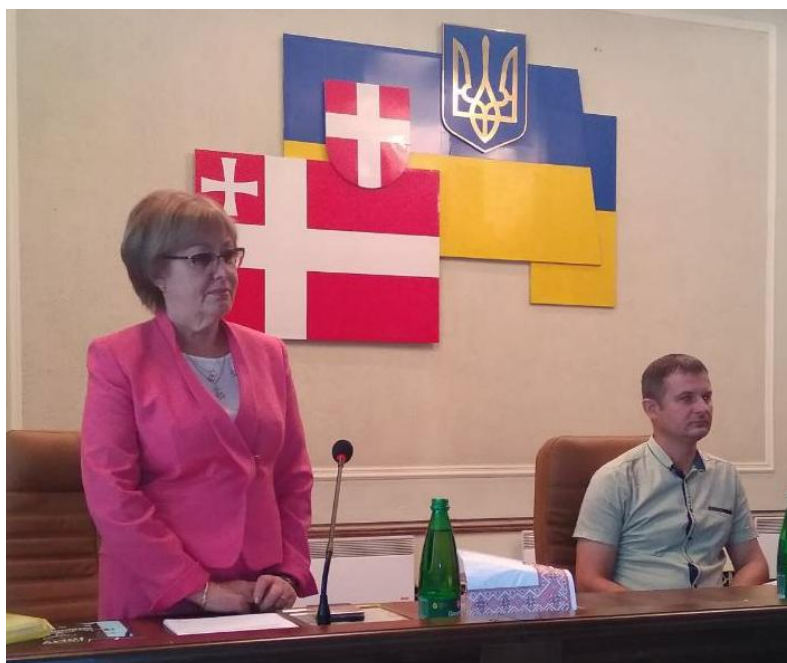
Основні напрямки роботи конференції були широко висвітлені у доповідях пленарного засідання:

1. Психолого-педагогічні проблеми становлення особистості з порушеннями зору в умовах інклюзивної освіти

Ірина Куза – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філології та методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк)

Євгенія Синьова – президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація тифлопедагогів України», професор, доктор психологічних наук, завідувач кафедри тифлопедагогіки Інституту корекційної педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ)

Галина Любина – доцент кафедри методики дошкільної освіти Брестського державного університету ім. А.С. Пушкіна»

Наталія Юхимук – логопед-дефектолог, співзасновниця дитячого оздоровчого центру «АктивБэби» (Республіка Білорусь)

2. Вплив сучасного інформаційного простору на розвиток особистості з особливими потребами, їх соціальну та професійну реабілітацію.

Юрій Тулашвілі – доктор педагогічних наук, професор, завідувач Центру супроводу інклюзивного навчання осіб з інвалідністю Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне)

3. Просвітницько-виховна діяльність соціальних інституцій у формуванні активної громадянської позиції осіб з інвалідністю

Штефан Опря – заступник голови із міжнародних зв'язків Центрального Правління Товариства людей з інвалідністю зору Республіки Молдова

4. Доступність, взаємодія та вплив світської і релігійної духовності на розвиток людини з інвалідністю.

Олександр Мазурак – протоієрей, спеціаліст теології, настоятель храму Святого Георгія Побідоносця (Луцьк)

У численних доповідях на секційних засіданнях та на засіданні круглого столу особливо слід виділити доповіді представників:

Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ) - **Євгенії Синьової** та **Світлани Федоренко** на тему «Труднощі розпізнавання книжкових ілюстрацій дошкільниками зі зниженим зором»

Київського міського Центру соціальної, професійної та трудової реабілітації інвалідів. Виконавчий директор ГС «Ліга організацій осіб з інвалідністю зору «Сучасний погляд» (Київ) - **Олесі Перепеченко** та Відділу освіти дітей з порушеннями зору ІСП НАПН України, Інституту спеціальної педагогіки НАПН України – **Тетяни Костенко** на тему «Психологічна реабілітація осіб з глибокими порушеннями зору»

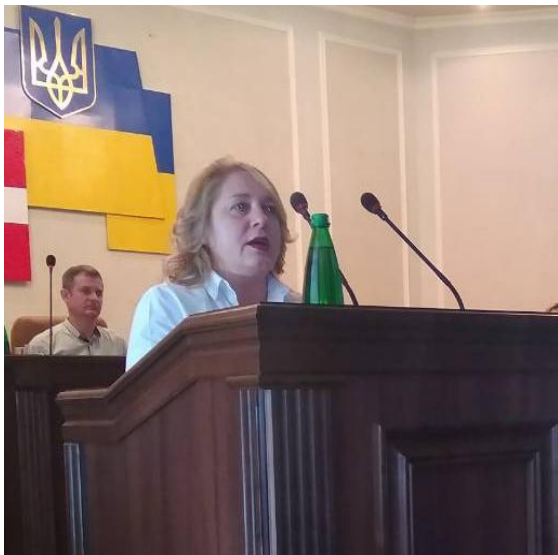

Ольга Одейчук - асистент вчителя, вчитель хімії та біології НВК смт. Березно Рівненської області

Олена Сачковська - завуч ЗОШ смт. Березнегувате Миколаївської області

Факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк) – **Анни Лякішевої** на тему «Формування толерантності у молодших школярів з порушеннями зору»

Кафедри корекційної освіти та спеціальної психології Харківської гуманітарно-педагогічної академії (Харків) – **Ольги Тельної** на тему «Базові аспекти залучення незрячих до інклюзивної освіти в США (на прикладі штату Мінісота)»

Рівненського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості (Рівне) – **Оксани Зигалової** на тему «Досвід інклюзивного навчання в умовах центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості»

В рамках розкриття змісту четвертого напрямку культурна програма конференції передбачала відвідання Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки

Тулашвілі Юрій Йосипович – співголова оргкомітету конференції «Сучасний світ і незрячі»

У третій день роботи відбулося обговорення проекту і було прийняте рішення VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний світ і незрячі: інклюзивна освіта, інтелектуалізація праці, активізація дозвілля – запорука соціальної інтеграції осіб з інвалідністю».

Рішення

**VIII Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасний світ і незрячі: інклюзивна освіта, інтелектуалізація праці, активізація
дозвілля – запорука соціальної інтеграції осіб з інвалідністю»**

19 - 21 вересня 2018 р. у м. Луцьку та с. Світязь (база «Гарт» СНУ ім. Лесі Українки) спільними зусиллями Національної Асамблеї людей з інвалідністю України, Волинської обласної організації УТОС, Волинського обласного фонду «Зір», Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Центру супроводу інклюзивного навчання осіб з інвалідністю Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), Академії рекреаційних технологій і права (м. Луцьк) була проведена VIII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний світ і незрячі: інклюзивна освіта, інтелектуалізація праці, активізація дозвілля – запорука соціальної інтеграції осіб з інвалідністю».

В роботі конференції взяли участь науковці вищих навчальних закладів України (9 професорів, докторів наук, 32 доценти, кандидати наук), що готують педагогічні кадри для освіти України, духовенство, представники Міністерства освіти і науки та керівних державних структур, окремі очільники громадських організацій людей з інвалідністю, працівники соціальних служб, освітяни, лікарі, тифлологи республіки Білорусь, республіки Молдова, республіки Грузія, провідні реабілітологи та тифлопедагоги України, студенти.

Учасники конференції в ході обговорення акцентували увагу на проблемах розвитку інклюзивної освіти в Україні, інтелектуалізації праці осіб з інвалідністю, активізації їх дозвілля, що дозволило окреслити коло напрямків їх вирішення.

Інклюзивна освіта як сучасна інноваційна тенденція сьогоденної української освіти широко обговорюється у суспільстві. Згідно закону України "Про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг" (2017 р.) особам з особливими освітніми потребами забезпечується право на навчання за допомогою найбільш доступних для таких осіб мови, методів і способів спілкування, зокрема навчання жестовою мовою, шрифтом Брайля. Концепція реформування середньої освіти «Нова українська школа» серед іншого спрямовує освітні заклади на створення інклюзивних класів. Уряд України виділяє на інклюзивну освіту в бюджеті 2018 року понад 500 млн. грн. Процеси створення інклюзивних ресурсних центрів, що призначені для опікування й супроводу дітей з особливими освітніми потребами, адаптування освітніх матеріалів та підготовка педагогів ЗОШ до інклюзивного навчання, на думку учасників конференції, повинні супроводжуватись більш широкими інформаційними заходами щодо популяризації серед населення України ідеї гуманізації суспільства через інклюзію людей з інвалідністю в суспільні відносини, активізацією взаємодії громадських організацій людей з інвалідністю з роботодавцями, в напрямку працевлаштування таких людей при безпосередньому патронажі державних інституцій (МОН України, МСП України тощо), а саме:

- досягнення успіху в упровадженні інклюзивної освіти зумовлює потребу в системній організації в кожному регіоні України освітньо-консультативних ресурсних центрів інклюзивного навчання з метою надання відповідно до визначених напрямів реабілітації медико-психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами та ресурсного забезпечення їх навчання у загальноосвітніх закладах, ПТНЗ та ВНЗ, що створить умови для розвитку системи інклюзивної освіти людей з особливими потребами, яка матиме наскрізний характер;

- однією з проблем навчання дітей з порушеннями зору є недостатнє забезпечення підручниками, надрукованими спеціальним рельєфним шрифтом, зошитами, музичною партитурою та тифлоприладами. Особливу увагу державних інституцій варто зосередити на створенні електронної бази навчальної літератури для незрячих осіб, на відповідне методичне забезпечення дидактичними засобами навчально-виховного процесу (на сьогодні електронні засоби для інформаційно-методичного забезпечення навчання осіб з особливими освітніми потребами переважно розробляються ініціативними групами на кошти грантів закордонних партнерів) ;

- з метою ознайомлення громадськості з життям, побутом та дозвіллям людей з інвалідністю по зору пропонувати органам територіальних громад сприяти висвітленню з метою інформаційно-просвітницької діяльності, хоч би щомісячно, в засобах масової інформації про діяльність громадських організацій людей з інвалідністю, про розвиток інклюзивної освіти, про стан доступності та інклюзії людей з інвалідністю по зору в суспільні відносини, про законодавчі акти та зміни до них згідно реалізації Конвенції ООН «Про права людей з інвалідністю»;

- необхідно усвідомити, що інклюзія не виключає діяльності спеціальних шкіл для дітей з інвалідністю різних нозологій, оскільки не всі діти готові до навчання у загальноосвітньому закладі відповідно до особливостей психофізіологічних порушень.

Модернізація виробництва в умовах інформатизації призводить до скасування робочих місць, що потребують ручної праці, на яких, зазвичай, працевлаштовували осіб з інвалідністю по зору. Внаслідок цього перелік професій, що традиційно був доступним таким людям, запровадження нових підходів у взаємодії між особами з інвалідністю,

працедавцями та державними інституціями неможливе без поєднання зусиль держави та громадських організацій, що об'єднують людей з інвалідністю, а саме потребує:

- оновлення Міністерством соціальної політики переліку спеціальностей для інвалідів по зору, що були затвердженні МОЗом у 1985 році. Також внесення змін до постанови Кабінету міністрів України №70 від 31.01.2007 р. щодо обладнання робочих місць фахівців з порушеннями зору в виробничому секторі, науково-педагогічній та інших сферах;

- державній службі зайнятості та іншим контролюючим державним службам необхідно звернути посилену увагу на реальне працевлаштування інвалідів по зору. Керівників установ, які не залучають до роботи осіб із порушеннями зору, при наявності в них відповідної кваліфікації, піддавати публічному осуду в засобах масової інформації;

- недостатнє фінансування традиційних та новітніх тифлодидактичних засобів та методів навчання призводить до неготовності випускників спеціальних шкіл для дітей з порушеннями зору активно включатись у процес професійного становлення та їх повноцінної інтеграції в соціум. Акцентуємо увагу на впровадженні сучасних педагогічних технологій, які ґрунтуються на методах комп'ютерної підготовки в спеціальних навчально-виховних закладах для сліпих дітей, у інклюзивних класах ЗОШ, у центрах реабілітації інвалідів по зору, в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, де навчаються люди з глибокими порушеннями зору.

Конвенція про права інвалідів, до якої Україна приєдналась Законом від 16.12.2009 р. № 1767-VI «Про ратифікацію Конвенції про права інвалідів та факультативного протоколу до неї» передбачає захист й забезпечення всіх основоположних свобод та прав людей з інвалідністю, повного й рівноправного здійснення ними культурно-дозвілдової діяльності, що розкривається через їх доступ до творів культури, доступ до телевізійних програм, фільмів, театру та інших культурних заходів, доступ до пам'яток і об'єктів, які мають національну культурну значущість в доступних для них форматах. Організація культурно-дозвілдової діяльності осіб з інвалідністю передбачає можливість вирішувати такі завдання як: задоволення різноманітних культурно-просвітницьких потреб, потреб у комунікації та визнанні, полегшення встановлення дружніх стосунків, активізація особистої активності, формування, підтримка і підвищення їх життєвого тону, а також пробудження нових інтересів, що потребує першочерговості таких заходів, а саме:

- забезпечити на належному рівні фінансування періодичних інформаційних видань, що виходять рельєфно-крапковим шрифтом та акцентувати увагу на фінансовій підтримці з держбюджету Республіканського будинку звукозапису і друку УТОС із питання переведення друкованої літератури на електронні носії;

- керівним органам територіальних громад села, селища, міста забезпечити покращення супроводу людей з особливими потребами в громадських установах, торговельних мережах та закладах харчування, на автовокзалах і залізничних станціях України та продовжувати роботу щодо доступності до об'єктів громадського призначення для людей з інвалідністю різних нозологій;

- на державному рівні розглянути проблему використання синтезатора українського мовлення, як соціальну.

Учасники конференції вважають, що розв'язання окреслених проблем розвитку інклюзивної освіти в Україні, інтелектуалізації праці осіб з інвалідністю зору, активізації їх дозвілля сприятимуть ефективності становлення особистості з особливими потребами в умовах сталого демократичного розвитку українського суспільства, консолідації усіх його інституцій, гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості.

Організаційний комітет конференції:

Голова: Симончук Юрій Прокопович – голова фонду «ЗІР», представник НАЛІУ у Волинській області, голова правління Волинської обласної організації УТОС, старший вчитель, відмінник народної освіти, заслужений працівник соціальної сфери України

Співголови: Скрипка Наталія Сергіївна – виконавчий директор ГС «ВГО «Національна асамблея людей з інвалідністю України»

Тулашвілі Юрій Йосипович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач Центру супроводу інклюзивного навчання осіб з інвалідністю Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне)

Терпелюк Світлана Іванівна – секретар оргкомітету конференції

Члени оргкомітету:

Лякішева Анна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Стасюк Людмила Павлівна – кандидат педагогічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Савчук Надія Антонівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи Академії рекреаційних технологій і права

Прох Августин Степанович – директор Волинського обласного центру реабілітації інвалідів зору, перший заступник голови правління Волинської обласної організації «УТОС»